

6. Hrubý domácí důchod – reálně

Konstrukce hrubého domácího důchodu vyjádřeného reálně vychází z absolutních objemů HDP (v cenách předchozího roku), které se upravují o obchodní zisk nebo ztrátu plynoucí ze směnných relací (poměru cen vývozu a dovozu zboží a služeb propočtených z národních účtů) v každém roce. ČSÚ propočty hrubého domácího důchodu ve stálých cenách publikuje za každé čtvrtletí. Za ekonomiku SR byly provedené propočty z podkladů ŠÚSR.

• **Reálně hrubý domácí důchod oproti HDP rostl v ČR rychleji a SR pomaleji**

Pohyb směnných relací zahraničního obchodu měl zcela jiný vliv na ekonomiku ČR než SR. Rozdílnost a protichůdnost se nejvíce projevila v působení na meziroční změny a vývoj hrubého domácího důchodu v obou státech. Do roku 2005 ve srovnání s rokem 1995 byl sice růst cen vyváženého zboží a služeb za ekonomiku ČR pomalejší než za ekonomiku SR, avšak ještě pomalejší bylo zvýšení dovozních cen. Souhrnným výsledkem vývoje cen zahraničního obchodu – růst vývozních cen o 13,4 % v ČR a o 37,7 % v SR a dovozních cen o 2,4 % v ČR a 41,2 % v SR – byly v ČR příznivé (110,7 %) a v SR nepříznivé (97,5 %) směnné relace, což znamenalo za deset let pro českou ekonomiku obchodní zisk 112,5 mld. Kč a pro slovenskou ekonomiku obchodní ztrátu 27,6 mld. Sk. Zároveň vedlo v tomto období za ČR k většímu růstu hrubého domácího důchodu než HDP ve stálých cenách, avšak obráceně za SR. V roce 2005 ve srovnání s rokem 1995 byl hrubý domácí důchod reálně vyšší v ČR o 36,7 %, tj. rostl ročně v průměru o 3,2 % a v SR o 42,0 %, tj. v průměru za rok o 3,6 %. V obou státech byl růst rychlejší ve druhém než v prvním pětiletém období; v ČR i v SR v průměru za rok stejně o 4,3 %. Přitom obchodní zisk z příznivého vývoje směnných relací byl v ČR vyšší ve druhém než v prvním období a ztráta z nepříznivých směnných relací byla v SR rovněž vyšší v druhém než prvním období, což znamená, že větší pozitivní vliv na vývoj hrubého domácího důchodu měl růst HDP v SR než v ČR.

Celkově se dovoz vzhledem k vývozu stal v SR dražším a v ČR levnějším, avšak v jednotlivých letech byly změny značně rozdílné. Důsledkem tohoto vývoje byla meziroční fluktuace temp přírůstků hrubého domácího důchodu i rozdílů ve srovnání s meziroční změnou HDP větší v SR než v ČR. Na druhé straně rozdíl mezi ročním maximálním ziskem a maximální ztrátou byl větší v ČR než v SR.

Tab. č. 26 Hrubý domácí důchod

vývoj v %, rozdíl v p.b.

	ČR				SR			
	Hrubý domácí důchod	Rozdíl proti HDP	Dopad ze směnných relací v mld. Kč		Hrubý domácí důchod	Rozdíl proti HDP	Dopad ze směnných relací v mld. Sk	
1996/1995	105,7	1,7	25,0		103,2	- 3,7		- 21,5
1997/1996	99,5	0,2	3,4		107,0	1,3	8,3	
1998/1997	102,6	3,4	60,7		103,1	- 0,6		- 3,9
1999/1998	101,0	- 0,3		- 6,0	99,4	- 0,9		- 7,2
2000/1999	101,8	- 1,8		- 38,1	101,8	1,1	12,4	
2001/2000	104,1	1,6	37,0		101,9	- 1,3		- 12,1
2002/2001	104,1	2,2	51,3		104,7	0,6	6,1	
2003/2002	103,9	0,3	8,3		104,0	- 0,2		- 2,2
2004/2003	104,5	0,3	8,0		105,0	- 0,4		- 4,2
2005/2004	104,7	- 1,4		- 37,1	105,8	- 0,2		- 3,3
2005/1995	136,7	8,8	x	x	142,0	- 6,2	x	x
1996 až 2005	x	x	193,7	- 81,2	x	x	26,8	- 54,1